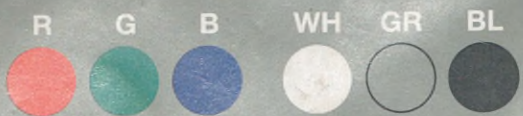

Part Code
ST1316

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

~~Do użytku
służbowego~~

~~_____~~

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Ppłk dypl. Roman KARAS

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 103/G

**Temat: NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
Z FORSOWANIEM PRZESZKODY WODNEJ**

Opracowanie metodyczne

Część III

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

~~041026~~

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

~~Do użytku
służbowego~~

~~SECRET~~

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

Ppłk dypl. Roman KARAS

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 103/G

Temat: NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
Z FORSOWANIEM PRZESZKODY WODNEJ

Opracowanie metodyczne

Część III

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. _____

~~041026~~

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. 841026

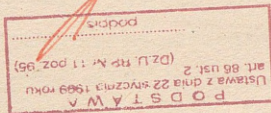

Opis załączników

1. Mapa nr 0460/WW Skala 1 : 50 000 na 9 ark.
Położenie wojsk własnych i npla o 17,00 21.3
2. Mapa nr 0547/WW Skala 1 : 50 000 na 9 ark.
Położenie wojsk własnych i npla o 19.00 21.3

Nauki. prot. 12657. /

~~Do użytku
służbowego~~

~~_____~~
Egz.nr... 1

Dla nauczycieli akademickich

Ćwiczenie główne nr 103/G

"Natarcie pułku zmechanizowanego z forsowaniem
przeszkody wodnej"

Opracowanie metodyczne

Część III

Zajęcia nr 14 i 15.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. _____

41026

T A J N E
Egz.nr...

Tylko dla nauczycieli akademickich

Opracowanie metodyczne
do zajęcia nr 14 ćwiczenia 103/G

I. Temat: Prowadzenie forsowania.

II. Cel: Nauczyć słuchaczy:

a/ Kierowania walką pododdziałów pułku o uchwycenie i utrzymanie rejonów na przeciwległym brzegu z jednoczesną likwidacją skutków uderzenia bronią jądrową na przeprawę.

b/ Kierowanie przeprawą pozostałych sił pułku i wprowadzeniem ich do walki celem pogłębienia przyczółka z jednoczesnym odpieraniem kontrataku npla.

Doskonalić słuchaczy w :

a/ Prowadzeniu zwięzłej i wnikliwej oceny położenia.

b/ Szybkim reagowaniu na wytworzoną sytuację.

III. Metoda: Zajęcia grupowe w terenie z elementami ćwiczenia dowódzo-sztabowego.

IV. Zagadnienia szkoleniowe:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć ...15'
2. Manewr na przeprawę. Likwidacja skutków uderzeń BMR na przeprawę60'
3. Walka o utrzymanie i poszerzenie opanowanych rejonów45'
4. Przeprawa pozostałych sił pułku i rozwinięcie powodzenia z jednoczesnym odparciem kontrataku npla.....140'
5. Uzupelnienie amunicji 30'
6. Omówienie zajęcia10'

Razem: 300'

V. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Do ćwiczenia słuchacze pobierają założenie nr 3 i mapę z wrysowaną sytuacją na 17.00 21.03. Na nauce własnej oceniają położenie i podejmują decyzję.
2. Na zajęciach wyznaczeni słuchacze w roli dowódcy 55 pz oceniają decyzję a następnie ją uzasadniają. Po dyskusji i ustosunkowaniu się wykładowcy do powziętej decyzji i jej uzasadnienia, słuchacze wydają zarządzenia bojowe dla pododdziałów.
3. Wykładowca pobiera z biblioteki pakiet z założeniami nr 4 i mapy z sytuacją o 19.00 21.03. Po wydaniu zarządzeń bojowych przez dowódcę 55 pz, tworzy grupę operacyjną dowódcy pułku wyznaczając słuchaczy na odpowiednie stanowiska sztabowe, wydając założenia i mapy. Przejeżdża na nowy punkt pracy, gdzie przeznacza 30 minut na dokonanie oceny położenia i usiejęszenie sytuacji taktycznej w terenie.
4. W drugiej części zajęcia dowódca 55 pz ocenia położenie i podejmuje decyzję. Wykładowca akcentuje właściwości decyzji dotyczące zabezpieczenia wejścia do walki kolejnego reutu dywizji z opanowanego przyczółka. Może żądać wydania zarządzeń wykonawcom.
5. Zajęcia prowadzone są na dwóch punktach pracy:
 - sytuacja o 17.00 - skarpa wiślana przy szkole;
 - sytuacja o 19.00 - zach. skraj GÓRY KALWARII.

VI. Przebieg zajęcia

Część pierwsza.

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć 15'
 - wrysowanie decyzji na mapę i notatki osobiste;
 - znajomość założenia.

Pytanie kontrolne: Kiedy dowódca pułku powinien przeprowadzić się na przeciwległy brzeg przeszkody wodnej ?

Odpowiedź: Dowódca pułku powinien przeprowadzić się na przeciwległy brzeg przeszkody wodnej za pierwszym reutem.

Regulamin Walki str. 168, § 325.

- Podać temat i przystąpić do zajęć.

2. Manewr na przeprawę. Likwidacja skutków uderzeń BMR na przeprawę 60'

Sytuacja wprowadzająca:

Czas operacyjny - 17.05 21.03.

Dowódca 55 pz z grupą operacyjną przeprawił się przez WIŚLANĄ i znajduje się na skarpcie. Na podstawie własnej obserwacji, meldunków od podwładnych i wiadomości od przelożonego i sąsiadów zna położenie pododdziałów pułku i sąsiednich oddziałów.

Po ocenie położenia powziął decyzję.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca powinien podkreślić ciągłość pracy dowódcy 55 pz, który po rekonesansie zbierał meldunki od podwładnych, wiadomości od sąsiadów i informacje ze sztabu 19 DZ i do 17.00 zebrał dostateczną ilość danych do podjęcia decyzji. Niezbędne wiadomości zawarte są w założeniu nr 3 z TO.

Proponowane rozwiązanie

A. Decyzja dowódcy 55 pz:

1. 13 BZ npla rozbita na podejściach do WISŁY częścią sił obsadza zachodni brzeg rzeki z prawdopodobnym zamiarem zorganizowania obrony na przeszkodzie wodnej i niedopuszczenia do jej sforsowania. W tym celu npl wykonał uderzenia jądrowe i podciąga świeże siły w rejon przyczółka. Liczę się z możliwością wykonania ponownych uderzeń jądrowych przez przeciwnika oraz wykonania kontrataku, celem rozbicia pododdziałów pułku w rejonie GÓRY KALWARII i odzyskania zachodniego brzegu WISŁY.

2. Zdecydowałem:

Wprowadzając do walki drugie rzuty 1 i 3 batalionu, rozbić npla przed frontem natarcia i połączyć opanowane przyczółki. Jednocześnie uruchomić przeprawę nr 3 na której sforsować WISŁĘ siłami 2 bp. Uderzeniem trzech batalionów piechoty z czołgami rozbić pozostałe siły npla i opanować rubież zadania dnia, w gotowości do odparcia kontrataku npla.

Do likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela użyć GRE pułku. Nie zniszczony sprzęt przeprawowy przemawiać z rejonu porażenia na przeprawę nr 2.

3. Zadania:

- a/ 1 bp - przeprowadzić drugi rzut w rejonie: KĘPA GLINIECKA i uderzeniem w kierunku: MOCZYDŁÓW, KĄTY, we współdziałaniu z 3 bp, rozbić npla na północnym skraju GÓRY KALWARII w gotowości do odparcia kontrataku npla z rubieży: WÓLKA DWORSKA, wzg. 112,7, KĄTY;
- b/ 3 bp - przeprowadzić drugi rzut i uderzeniem w kierunku: DYBIE, SIERZCHÓW, we współdziałaniu z 1 bp rozbić npla przed frontem natarcia i opanować rubież: płn. LUGÓWKA, wzg. 124,7, CĘDROWICE w gotowości do zabezpieczenia wejścia do działań 55 bcz - OW pułku;

- c/ 1/56 pz - we współdziałaniu z 3 bp rozbić npla na kierunku: MARIANKA, wsch.KAROLINA, deblokować okrążony pluton piechoty i działającą częścią sił w kierunku: WETERANÓW, CZERSK uderzyć na tyły npla w rejonie przeprawy nr 3 po czym opanować rubież: szosa zach.CZERSK, kol.CZERSK;
- d/ 2 bp z 2 kez - rozbić npla na podejściu do WISŁY, sforsować ją z marszu na przeprawie nr 3 i uderzeniem w kierunku: WETERANÓW, CZAPLIN, we współdziałaniu z 3 bp opanować rubież: /wył/ CĘDROWICE, CZAPLIN, BUCZYŃÓW;
- e/ 55 bez /bez 2 i 3 kez/ - przeprowić się na przeprawie nr 2 i ześrodkować w rejonie m.RYBIE w gotowości do działania jako OW pułku na kierunku: GÓRA KALWARIA, WJĘRODNO /5302/;
- f/ PGA-55 - całością sił zabezpieczyć przeprawę dróg batalionów i forsowanie 2 bp, być w gotowości do odparcia kontrataku npla ogniem dwóch dywizjonów;
- g/ śmigłowce szturmowe - uderzeniem jednego klucza zabezpieczyć forsowanie z marszu 2 bp, być w gotowości do niszczenia środków pancernych kontratakującego npla uderzeniem dwóch kluczy.

Szef sztabu 2 bp - zorganizować akcję ratunkowo-ewakuacyjną w rejonie porażenia SD. Do GRE włączyć pluton piechoty z 3 kp. Zastępca ds.liniiowych - zorganizować akcję ratunkowo-ewakuacyjną w rejonie porażenia przeprawy nr 1 ocalałymi załogami 3 kez i drużyną piechoty z 1 kp. Sprawne środki przeprawowe przemanewrować w rejon przeprawy nr 2.

Szef artylerii - przeprowić OPpanc pułku na zachodni brzeg WISŁY za 1 kp i mieć w gotowości do odparcia kontrataku oczeków npla z rubieży: WÓLKA DWORSKA, WÓLKA ZAŁĘSKA.

Szef saperów - zorganizować uruchomienie ocalałych środków przeprawowych na przeprawie nr 2. Posiadać w gotowości zespół inżynierski do sprawdzenia mostu drogowego i jego deblokacji.

Szef łączności - odtworzyć łączność dowodzenia i współdziałania ze sztabem dywizji i sąsiadami. Wystąpić do dywizji o przydział dodatkowych środków łączności a po ich przybyciu zorganizować WL.

Starszy oficer operacyjny - zameldować szefowi sztabu 19 DZ o stratach i prosić o uzupełnienie pułku w oficerów sztabu. Szef zabezpieczenia chemicznego - przeprowadzić kontrolę napromienienia rejonów porażen, ludzi i sprzętu, zorganizować punkt zabiegów specjalnych w rejonie SOBIEKURSKA.

Dowódca rzutu transportowego 1/56 pz - przeprowadzić rzut przez WISŁĘ, za 55 bcz na przeprawie nr 2, po czym działać według rozkazów dowódcy 1/56 pz.

Uwaga metodyczna:

Po ogłoszeniu decyzji wykładowca omawia jej realność w złożonej sytuacji forsowania. Podkreśla konieczność dokonania manewru ocalałych sił i środków inżynieryjnych na przeprawie nr 2, która będzie obsługiwać zwiększoną ilość sił i środków. Następnie wyznacza oficerów do uzasadnienia powziętej przez dowódcę 55 pz decyzji.

B. Uzasadnienie decyzji.

1. Ocena npla

5 DPanc i 2 DPZmot/NZ/ przegrały walkę o utrzymanie przyczółka na wsch.brzegu WISŁY i przeszły do działań odwrotowych tracąc jednocześnie w okrążeniu siły główne 14 i 15 BPanc. 13 BZ rozbita na podejściach do rzeki, nie ma możliwości zatrzymania naszych wojsk na wschodnim brzegu WISŁY. Brygada utraciła także część zachodniego brzegu w rejonie GÓRY KALWARII.

Główne siły brygady drobnymi pododdziałami wycofują się za WISŁĘ. Na swym lewym skrzydle brygada broni OTWOCKA, wycofując za rzekę pododdziały specjalne na prawym usiłuje zlikwidować przyczółek i oprzeć obronę na przeszkodzie wodnej. Odwód 17 DPZmot po uderzeniach jądrowych nie przedstawia sobą poprzedniej siły i w tej chwili nie stanowi poważnej groźby dla działania pułku.

W pasie natarcia pułku bronią się:

a/ Na wschodnim brzegu: rozbite pododdziały 132 bz npla w sile ok. trzech niepełnych plutonów oraz ok. plutonu czołgów z kcz 63 bcz.

Styk między brygadami prawdopodobnie w rejonie ptn. WARSZAWICE /6021/.

b/ Na zachodnim brzegu:

- w rejonie WÓLKA DWORSKA. ok. dwóch plutonów z kcz "B" 132 bz;

- w rejonie GÓRY KALWARII: ok. kzmot z bzapas 5 DPanc ok.

kżandarmarii, pododdział saperów i drobne grupy z pododdziałów specjalnych;

- w rejonie kol. CZERSK: pododdział żandarmarii w sile ok. plutonu i ok. plutonu czołgów z 63 bez.

Styk między 132 bz i 63 bez prawdopodobnie w rejonie CZERSKA;

- kompania z mech. z odwodu 17 DPZmot nie uderzyła na przyczółek lecz zajęła obronę wzdłuż WISŁY na kierunku forsowania 19 pcz.

Ogółem siły npla mogą wynosić:

a/ Na wschodnim brzegu: ok. 40-50 żołnierzy, 3-4 transporterzy "Marder" i 3-4 czołgi. Npl wycofuje się.

b/ Na zachodnim brzegu: ok. 340 żołnierzy, 6-8 transporterów "Marder", 9 środków ppanc oraz 12 dział i moździerzy.

Przeciwnik nie dysponuje odwodem zdolnym do natychmiastowego działania na odcinku forsowania pułku.

Liczę się z możliwością wykonania kontrataku npla, odwodem 17 DPZmot za ok. 1-1,5 na przewidywanym kierunku. Możliwe jest użycie przez npla BMR na przeprawy lub elementy ugrupowania bojowego pozostające na wschodnim brzegu.

Wnioski:

1. Przyspieszyć forsowanie drugich rzutów 1 i 3 bp celem połączenia przyczółków i opanowania rubieży zapewniającej odparcie kontrataku npla.
2. Rozbić pozostałe na wschodnim brzegu rzesze siły npla i z marszu sforsować WISŁĘ 2 bp stwarzając przewagę w siłach i środkach dla rozwinięcia natarcia i powiększenia przyczółka.
3. Śledzić za działaniem odwodu 17 DPZmot i być w gotowości do wykonania uderzenia jądrowego na npla podczas podchodzenia do rubieży kontrataku.

2. Ocena sił własnych

55 pz sforsował WISŁĘ siłami głównymi dwóch batalionów piechoty i wykorzystując działanie desantu opanował przyczółki:

- 1 bp na głębokość ok. 1,5 km;

- 3 bp wspólnie z 1/56 pz na głębokość ok. 5 km.

Przyczółki są izolowane pododdziałami npla w sile ok. dwóch plutonów piechoty.

Most drogowy zablokowany i znajduje się pod ostrzałem środków ppanc npla. Nie może być wykorzystany do przeprawy.

Główne siły pułku znajdują się jeszcze na wschodnim brzegu WISŁY i mogą przeprawić się na dwóch przeprawach za ok. 1-2 godz. Położenie pododdziałów jest następujące:

- 1 bp dwiema kompaniami sforsował WISŁĘ i powoli rozwija natarcie. Drugi rzut batalionu /1 kp/ znajduje się w marszu, czołem 3 km od brzegu i może sforsować przeszkodę wodną w rejonie KŁPA GLINIECKA. 3 kcz obezwładniona uderzeniem jądrowym npla utraciła zdolność bojową. Pozostałe na brzegu trzy czołgi mogą sforsować rzekę za ok. 40-50 minut to jest przed spodziewanym kontratakem npla;
- 3 bp posiada w GÓRZE KALWARII dwie kp i pododdziały specjalne. Jedna kompania /7 kp/ w marszu, czołem w odległości ok. 1 km od rzeki i może przeprawić się za ok. 10-15 minut;
- 2 bp z 2 kcz z powodzeniem naciera i może osiągnąć brzeg WISŁY za ok. 40-50 minut, a sforsować ją pierwszorzutowymi kompaniami za ok. jedną godzinę. Czołgi może przeprawić pod wodą do godz. 18.30 lub 19.00 tj. za ok. 2 godz.;
- 1/56 pz osłabiony walkami, może jednak z powodzeniem wykonać zadania o charakterze pomocniczym szczególnie do czasu podejścia rzutu transportowego. Batalion zabezpiecza wejście do walki kolejnych sił 3 bp;
- 55 bcz /bez 3 kcz/ jest rozdzielony między bataliony, 1 kcz /odwód pułku/ w kolumnie marszowej po uzupełnieniu amunicji i uszczelnieniu może przeprawić się przez WISŁĘ na środkach przeprawowych lub pod wodą za ok. 60-80 minut;
- OPpanc stracił dwie wyrzutnie i po przeprowadzeniu doraźnych zabiegów specjalnych może czterema wyrzutniami przeprawić się na przyczółek 1 bp za 1 kp;
- wojska inżynieryjne uruchomiły dwie przeprawy. W wyniku uderzenia jądrowego npla na przeprawie nr 1 zniszczeniu uległy: dwa PTS i dwa promy PP-64. Na przeprawie nr 2 zniszczone zostały: jeden prom PP-64, jeden GSP i jeden PTS. Uszkodzony jest jeden GSP.

W sumie uległo zniszczeniu lub uszkodzeniu:

- 3 PTS;
- 3 promy 40 t z parku PP-64;
- 2 GSP.

Ocalało: 1 prom i 1 PTS należy przemanewrować z przeprawy nr 1 na nr 2. W tym wypadku na przeprawie nr 2 będą w użyciu: 3 PTS, 1 GSP i 3 promy 40 t z parku PP-64, co umożliwi dalsze sprawne forsowanie WISŁY;

- PSA-55 na SO posiada dwa dywizjony i bh. 3/19 po rozpoczęciu zmianę SO którą może zakończyć za ok. 30';
 - sztab pułku nie istnieje. Należy dążyć do odtworzenia sił i środków niezbędnych do odtworzenia dowodzenia z SD.
- Największe straty posiada 2 bp w którym uzupełnienie pododdziałów wynosi ok. 75% stanu etatowego, a najmniejsze - 1 bp, w którym poszczególne pododdziały posiadają ok. 35% stanu etatowego. W sumie w walczących pododdziałach w pasie natarcia i forsowania znajduje się:

- żołnierzy - ok. 670-680;
- czołgów - 13;
- BWP - 43;
- ppanc - 4.

Po wprowadzeniu drugich rzutów batalionów nasycenie sił własnych wzrośnie osiągając:

- żołnierzy - ok. 900-920;
- BWP - ok. 60- 65;
- czołgów - ok. 20- 25.

Na przyczółkach nasycenie będzie wynosić:

	GÓRA K.	WÓLKA DW.	Razem
- żołnierzy	400	260	660
- BWP	21	26	47
- śr.ppanc		4	4

Takie nasycenie pozwoli na wykonanie zadania przez pułk, ponieważ stosunek sił jest korzystny i wynosi:

a/ Na zachodnim brzegu:

- w żołnierzach - 2,0 : 1,0 ;
- w BWP i śr.ppanc do śr.ppanc i "Marder" - 3,0 : 1,0
- w art. i moźdz. - 5,1 : 1,0.

b/ Na wschodnim brzegu:

- w żołnierzach - 4,6 : 1;
- w czołgach - 3,2 : 1;
- w BWP do "Marder" i śr.ppanc - 4,2 : 1;
- w art. i moźdz. - 20 : 0 .

Należy wziąć pod uwagę przeciwną w powietrzu i możliwość wykorzystania limitu lotnictwa myśliwsko-szturmowego oraz śmigłowców szturmowych.

Wnioski:

1. Korzystny stosunek sił należy natychmiast wykorzystać i wprowadzając drugie rzuty batalionów połączyć opanowane przyczółki, 2 bp podejść: do WISŁY zorganizować przeprawę nr 3 i do 18.00-18.30 posiadać na zachodnim brzegu główne siły pułku.
2. W rejonach porażenia prowadzić akcję ratunkowo-ewakuacyjną siłami GRE oraz plutonów piechoty z 1 i 6 kp.
3. Odtworzyć siły i środki sztabu pułku i zorganizować łączność dowodzenia i współdziałania.
4. Ocalały sprzęt inżynieryjny przemanewrować na przeprawę nr 2.

3. Ocena sąsiadów

Na prawo, 19 pcz uwikłał się w walki o OTWOCK i jego prawe skrzydło pozostało w tyle. W centrum ugrupowania zatrzymany został przed KARCZEWEM. Na lewym skrzydle pułku, dwie kompanie ozołgów prowadzą natarcie ale prawdopodobnie nie będą w stanie sforsować WISŁY. Na lewo, 60 pz /20 DZ/ jednym batalionem piechoty sforsował rzekę w odległości ok. 6 km od linii rozgraniczenia z 55 pz. Siły główne pułku są powstrzymywane przez 63 bcz i sforsują WISŁĘ prawdopodobnie w godzinach wieczornych.

Wnioski:

- 1/ 55 pz posiada odsłonięte skrzydła, przy czym na prawe skrzydło może wyjść kontratak npla, a lewe może być powstrzymywane przez pododdziały 63 bcz.
- 2/ 55 pz uzyskując większe od sąsiadów powodzenie, wysuwał się najbardziej na zachód i ma możliwość wyprzedzenia w forsowaniu:
 - 19 pcz o ok. 8 - 10 godzin;
 - 60 pz o ok. 4 - 6 godzin.

Taka sytuacja stwarza niebezpieczeństwo uderzeń npla na 55 pz zarówno bronią jądrową jak i podchodzącymi odwodami.

- 3/ Należy przed nocą umocnić opanowany przyczółek i ubezpieczyć się oddziałem wydzielonym od uderzenia npla z kierunku zachodniego.

3. Walka o utrzymanie i poszerzenie opanowanych rejonów - 40'

Pułk w pełni wykorzystał szansę jaką stworzyły mu:

- płytkie ugrupowanie 13 BZ, która biorąc udział w kontrataku 15 BPanc pozbawiła się odwodu i rozciągnięta na przestrzeni ok. 15 km nie była w stanie stworzyć ugrupowania zdolnego do powstrzymania uderzenia 19 pcz i 55 pz;

- brak sił npla na przeciwnym brzegu WISŁY, podchodzące z głębi odwoły mogą podejść na rubież rzeki w godzinach przedpołudniowych 22.03 co umożliwi przeprawę całości sił i odtworzenie zdolności bojowej pułku do dalszych działań;
- desantowanie 1/56 pz w rejonie GÓRY KALWARII co w połączeniu z działaniem OW umożliwiło uchwycenie miasta i odciągnięcie pododdziały npla z innych kierunków;
- wsparcie natarcia uderzeniami jądrowymi, lotnictwa i śmigłowców szturmowych.

Właściwie podjęta decyzja została prawidłowo zrealizowana przez pododdziały co w efekcie doprowadziło do pomyślnego wykonywania zadania.

W chwili obecnej, pomimo istotnego zagrożenia wynikającego z korzystnego w stosunku do sąsiadów położenia, przed pułkiem nie ma żadnej alternatywy działania. Należy niezwłocznie sforsować WISŁĘ głównymi siłami pułku, opanować nakazaną rubież, umocnić ją i być w gotowości do dalszego natarcia. Jest prawdopodobnym, że dowódcą 19 DZ wykorzysta opanowany przyczółek ze stałym mostem drogowym i z rejonu GÓRY KALWARII wprowadzi do walki kolejne rzuty. Stąd wynika konieczność przeprawy wszystkich sił i środków łącznie z tyłami przed północą dnia dzisiejszego. W związku z tym najefektywniejszym działaniem jest wymienione w decyzji dalsze natarcie i forsowanie WISŁY.

Forsowanie WISŁY przez całość sił 1 i 3 bp

1 bp wspierany ogniem 2/19 pa oraz OPpanc i pozostałych trzech czołgów może przeprowadzić całość sił za 15-20 minut.

W ciągu następnych 15 minut przeprowadzi się bateria ppanc, a więc przed spodziewanym wyjściem do kontrataku odwoły 17 DPZmot, w rejonie WÓLKA DWORSKA znajdzie się ok. 250 żołnierzy i 30 środków ppanc, którymi po urządzeniu SO może zniszczyć ok. 60-70 środków pancernych npla, to znaczy rozbić kontratakujący odwoły. Batalion wsparty kluczem śmigłowców szturmowych i ogniem dwóch dywizjonów może z powodzeniem osłonić prawe skrzydło pułku.

3 bp wspierany ogniem 1/19 pa i bh we współdziałaniu z 1/56 pz może przeprowadzić 7 kp za ok. 10-15 minut. Mając ok. 240 żołnierzy, 20 BWP jest w stanie uderzyć w nakazany kierunek, wspólnie z 1 bp połączyć przyczółki i opanować rejon dający swobodę manewru pododdziałami. Przy istniejącym stosunku sił może rozbić pododdziały npla otwierając przestrzeń na zachód dla wprowadzenia do działania OW pułku.

1/56 pz posiada dwie kompanie piechoty tj. ok. 180 żołnierzy bez środków transportu i wsparcia ogniem broni pokładowej. Może zabezpieczyć walkę 3 bp a ponadto uderzeniem na ok. pluton zandarmerii i drobne grupy z pododdziałów specjalnych uchwycić rejon CZERSKA zagrażając tyłom pododdziałów npla broniących się na kierunku przeprawy nr 3. Należy przyspieszyć przeprawę środków transportu batalionu wówczas 1/56 pz będzie mógł z powodzeniem realizować zadanie.

Forsowanie WISŁY przez siły główne pułku

2 bp może podejść do WISŁY i sforsować ją za ok. jedną godzinę. Pozwala na to: wycofujący się przeciwnik, posiadane siły i środki stwarzające dużą przewagę wynoszącą przeciętnie ponad 4 : 1 na podejściu do WISŁY, a także przewidywane działanie 1/56 pz na zachodnim brzegu.

55 bcz /1 i 2 kecz/ po przeprawie 2 kecz w czasie ok. 1,5 godz. i 1 kecz /po moście stałym lub na promach/ za ok. 1-1,5 godz. do 19.00 ma możliwość osiągnąć rejon RYBIE, stanowiąc odwód 55 pecz. Batalion powinien posiadać ok. 18-20 czołgów. Pozostałe z 3 kecz trzy czołgi, po przeprawie dołączają do 1 bp.

Po uzupełnieniu amunicji w 2 kecz, batalion może być wykorzystany do działania jako OW za ok. 3,5-4 godz. tj. ok. 19.30-20.00.

Do OW należy przydzielić ponadto jedną kompanię piechoty, baterię artylerii i saperów. W takim składzie może z powodzeniem ubezpieczyć przyczółek z kierunku spodziewanego podejścia świeżych sił npla.

Wojska inżynieryjne pomimo stosunkowo dużych strat mogą w sposób zorganizowany odtworzyć przeprawy posiadając:

- na przeprawie nr 2 - 7 środków przeprawowych za ok. godz.;
- na przeprawie nr 3 - 2 środki przeprawowe i środki do przeprawy czołgów pod wodą.

Należy natychmiast po stworzeniu ku temu warunków, rozpoznać stan mostu drogowego, w razie potrzeby rozminować i oczyścić nawierzchnię. Uruchomienie stałego obiektu umożliwi przeprawę artylerii i tyłów pułku w krótkim, dowolnie wybranym czasie i może być wykorzystane przez dywizję.

Wojska OPL wspólnie z lotnictwem muszą i są w stanie osłaniać most przed uderzeniem lotnictwa npla.

Artyleria za ok. 30 minut tj. o 18.00 osiągnie gotowość do otwarcia ognia całością sił. PGA-55 jest w stanie:

a/ Natychmiast:

- ogniem dwóch dywizjonów wesprzeć walkę 1 i 3 bp o połączenie przyczółków.

b/ Od 18.00:

- ogniem dywizjonu i pułkowej baterii przygotować i wesprzeć forsowanie 2 bp i jego walkę na przeciwległym brzegu;
- ogniem dwóch dywizjonów wesprzeć walkę 1 bp z podchodzącym do kontrataku odwodem 17 DPZmot.

Od 19.30 powinna być w gotowości do przeprawy przez WISŁĘ:

- 1 i 2/19 pa na przeprawie nr 2;
- 3/19 pa i ba na przeprawie nr 3.

W razie przydatności mostu stałego - całość PGA po moście.

Tyły pułku mogą przeprować się od godz. 21.00 do 22.00.

Oznacza to, że całość pułku osiągnie przeciwległy brzeg WISŁY przed północą dnia dzisiejszego.

Likwidacja skutków uderzeń jądrowych npla

Problemem dla pułku jest zniszczenie stanowiska dowodzenia łącznie z obsługą i sprzętem oraz przeprawy nr 1.

W tej sytuacji zaistniała konieczność:

- prowadzenia akcji ratowniczej w rejonach porażenia;
- odtworzenia sztabu 55 pz i środków łączności;
- odtworzenia przeprawy.

Przeznaczone do akcji ratunkowo-ewakuacyjnej siły i środki są w stanie przeprowadzić ją bez naruszenia tempa natarcia i forsowania pułku. Wydzielone do akcji dodatkowo plutony 2 i 1 i 6 kp mogą nieść pomoc za ok. 10 minut i prowadzić ją w ciągu 30-40 minut. To znaczy, że plp 1 kp może wejść do walki ok. 18.00 stanowiąc odwód dowódcy 1 bp, natomiast plp 6 kp może dołączyć do kompanii na przeprawie.

Pomoc specjalistyczną udzieli GRE i przydzielone dodatkowo pododdziały w czasie do ok. dwóch godzin tj. do 19.00.

Rejon zabiegów specjalnych w SOBINKURSKU zapewnia porażonym możliwość odwiezienia do szpitala.

Odtworzenie sztabu może nastąpić drogą uzupełnienia pułku oficerami i sprzętem z dywizji. Do tego czasu dowodzenie można utrzymywać przez radiostacje będące na WSD a ponadto zabrać część środków łączności /po uzgodnieniu/ z 19 pa.

Ze względu na zniszczenia terenowe w rejonie przeprawy nr 1 należy zaniechać dalszego forsowania na tym kierunku.

1 kp i bappanc mogą przeprowiać się w górze rzeki w odległości 1 km tj. w KĘPA GLINIECKA. Pozostałe trzy czołgi z 3 kcz na przeprawie nr 2.

Sprzęt inżynieryjny trzeba przeprowić brzegiem pod osłoną wału przeciwpowodziowego. Na przemanewrowanie sprzętu i uruchomienie go potrzeba 40-50 minut. To znaczy, że ok. 17.50-18.00 na przeprawie nr 2 mogą forsować siły i środki, które według planu powinny być kierowane na przeprawę nr 1.

W efekcie uderzenia jądrowego forsowanie pozostałych sił pułku nie ulegnie opóźnieniu. Zmniejszona ilość środków przeprowowych zrekompensuje odzyskanie mostu stałego.

Uwaga metodyczna:

Ustosunkować się do wystąpień. Wyjaśnić, że uzasadnienie decyzji to nie tylko ocena ale i potwierdzenie słuszności decyzji poprzez jej udokumentowanie możliwościami npla i własnymi.

Należy doprowadzić do jednolitego zrozumienia sytuacji i rozwiązania. Ustalić treść zadań oraz sposób ich przekazania.

c/ Postawienie zadań.

Jak proponowane zagadnienie "A" pkt "3".

Omówienie pierwszej części zajęcia - 5'

Omówić prace słuchaczy i ich decyzje. Podkreślić, że należy konsekwentnie dążyć do zrealizowania podstawowych zasad forsowania do których należy:

- forsowanie z marszu;
- forsowanie na szerokim froncie;
- konieczność jednoczesnego przeprowiania wszystkich rodzajów wojsk;
- niezwłoczne rozwijanie natarcia po przeprowieniu się;
- rozśrodkowanie wojsk w toku forsowania;
- zachowanie ciągłości forsowania.

Przedstawione założenie teoretyczne uwzględnia sytuacja i proponowana decyzja dowódcy 55 pz.

Uwaga metodyczna:

Należy nawiązać do kolejnej sytuacji z godziny 19.00 i doprowadzić do decyzji dowódcy 55 pz o zmianie WSD.

Następnie wydać słuchaczom mapy z położeniem o 19.00 i załącznik nr 4, przydzielić funkcje poszczególnym oficerom i nakazać wyznaczonemu dowódcy 55 pz aby zmienił WSD.

Uwaga metodyczna: Po przybyciu na drugi punkt pracy należy zapytać dowódcę, czy grupa operacyjna ma pytania bądź niejasności związane z sytuacją o 19.00. Po ewentualnych odpowiedziach lub wyjaśnieniu wątpliwości dać 30 minut czasu na przygotowanie się do oceny i podjęcia decyzji.

Można wyjaśnić słuchaczom, że ocena położenia, szczególnie w czasie walki, to nie jest jednorazowy akt, a ciągły proces myślowy uzupełniany stale nowymi danymi wynikłymi z określonej sytuacji. Dowódca prowadzi ją ciągle w procesie dowodzenia.

W czasie zajęć grupowych powstają duże przerwy między sytuacjami /15.30, 17.00, 19.00/ i dlatego aby móc podjąć decyzję w określonej sytuacji trzeba ją przeprowadzić całościowo.

4. Przeprawa pozostałych sił pułku i rozwinięcie powódzenia z jednoczesnym odbarciem kontrataku nieprzyjaciela - 110

Sytuacja wprowadzająca

Czas operacyjny - 19.05 21.03

Dowódca 55 pz z grupą operacyjną znajduje się na zach. skraju GÓRY KALWARII. Uzupełnia dotychczasową ocenę ostatnimi danymi. Do 19.15 zamierza ogłosić decyzję oraz wydać wytyczne w zakresie przeprawy pozostałych sił pułku.

Proponowane rozwiązanie

A. Ocena położenia

1. Ocena nieprzyjaciela.

5 DPanc po przegranej walce o utrzymanie obszaru na wschód od WISŁY wyprowadza ocalałe siły na zachodni brzeg z prawdopodobnym zamiarem powstrzymania natarcia związków taktycznych 3 A na rubieży przeszkody wodnej.

13 BZ rozbita na podejściach do rzeki, na zachodnim jej brzegu zebrała siły nie przekraczające jednego batalionu.

W pasie natarcia 55 pz broni się ok. jednej kompanii z tej brygady, a ponadto podciągnięte na przyczółek różne pododdziały, których obecność została ustalona wcześniej i które w dalszym ciągu znajdują się w styczności.

Razem w pasie natarcia pułku znajduje się:

- kz "E" 132 bz - ok. 90-100 żołnierzy;
- kżand. - ok. 100 żandarmów;
- kzapas i bzapas 5 DPanc - ok. 100 żołnierzy;
- plut sap. i pododdz. spec. - ok. 50 żołnierzy.

Razem : ok. 350 żołnierzy;

- plez z 63 bcz - ok. 3-4 czołgi;
- środki ppanc - ok. 5-7 środków;
- 135 da i moździerze - ok. 10 dział i moździerzy.

Najsilniejszy opór nieprzyjaciel stawia na skrzydłach pułku natomiast po środku pasa natarcia pułku drobne pododdziały nie wytrzymują uderzenia i cofają się.

Liczę się z możliwością wykonania kontrataku odwodu 17 DPZmot na kierunku: KAWĘCZYN, GÓRA KALWARIA za ok. 30 minut.

Na kierunku kontrataku npl może posiadać:

- żołnierzy - ok. 270 /dwie kz 502 bz = 221, plus kz 132 bz = 50 \approx 270/;
- czołgów - 27 /dwie kcz - 80% stanu = 27/;
- środki ppanc - 33 /trzy kz = 5, dwie b "Widder" - 80% stanu = 26 \approx 33.

art.do ognia pośr.- 20 /515 da - 80% stanu = 14, moździerze bz = 6 \approx 20.

Istnieje możliwość uderzenia części sił 63 bcz na kierunku: zach. CZERSK, GÓRA KALWARIA jednakże tylko wtedy, jeżeli nie przeprawi się 20 poz. W świetle planowanego działania tego pułku, zagrożenie lewego skrzydła pułku jest niewielkie ale realne.

Wnioski:

- 1/. Npl wobec braku możliwości zatrzymania natarcia pułku od czoła, zamierza odciąć główne siły 55 pz od rzeki, izolować od dopływu kolejnych sił okrążyć i rozbić podchodzącymi z głębi odwodami.
- 2/. Najgroźniejszy jest kontratak w prawe skrzydło pułku wobec czego należy prosić dowódcę 19 DZ o wykonanie planowanego uderzenia jądrowego na rubież rozwinięcia. Ponadto wywołać klucz śmigłowców szturmowych. Podchodzące kolumny obezwładnić ogniem artylerii.

3/. Śledzić za ruchem pododdziałów 63 bez i posiadać w gotowości środki ppanc.

4/. Wykorzystując niewielką ilość pododdziałów npla na kierunku natarcia, rozwijać powodzenie i wprowadzić do działania OW.

Uwaga metodyczna:

Po ocenie npla, dowódca 55 pz powinien natychmiast prosić dowódcę 19 DZ o wykonanie planowanego uderzenia jądrowego oraz nakazać wezwanie klucza śmigłowców szturmowych celem niszczenia ociekających środków pancernych na rubieży rozwinięcia.

2. Ocena sił własnych.

55 pz przeprawił przez WISŁĘ siły główne i z powodzeniem realizuje zadanie. Głębokość opañowanego przyczółka wynosi ok. 5 km a szerokość ok. 7 km. Tempo natarcia i forsowania wynosi ok. 4 km / godz. i należy je uznać za wysokie.

Do 19.00 pułk osiągnął rubież zadania dnia wykonując otrzymane zadanie bojowe.

Położenie pododdziałów pułku i ocena ich możliwości:

- 1 bp wykonując zadanie, organizuje obronę na nakazanej rubieży.
1 kp - drugi rzut batalionu, zatrzymana w kolumnie odczes 1,5 km od przedniego skraju obrony. Wewnątrz ugrupowania batalionu rozwinięty OPpanc pułku.

Batalion na kierunku kontrataku posiada:

- żołnierzy - ok. 240 / 3 kp x 30 = 240/;
- środków ppanc - 28 / 3 kp x 8 BWP - 24 plus bappanc
- 4 = 28/;
- art. i moźdz. - 37 / 2 i 3/19 pa - 32 działa, bmoźdz. -
- 5 moźdz. = 37/.

Stosunek sił wynosi:

- w ludziach - 1,1 : 1 na korzyść npla;
- w czołgach i środkach ppanc do środków ppanc
- 2,1 : 1 na korzyść npla;
- w artylerii i moździerzach - 1 : 1,8 na korzyść 1 bp.

Należy jednak uwzględnić straty, które poniesie kontratakujący w wyniku uderzenia jądrowego oraz wylotu śmigłowców szturmowych. Prognozowane straty od uderzenia jądrowego wynoszą: jedna kcz lub dwie b"Widder", lub kcz, to znaczy - ok. 110 żołnierzy lub 20 dział "Widder" lub 13 czołgów. Średnio - 100 żołnierzy i ok. 25 środków pancernych.

Ponadto śmigłowce szturmowe mogą zniszczyć 6-10 środków pancernych co w sumie wynosi ok. 30-35 środków pancernych.

Wnioskując należy przyjąć, że 1 bp może bez dodatkowego wzmocnienia odeprzeć kontratak odwodu 17 DPZmot;

- 3 bp ugrupowany w jednym rzucie z powodzeniem rozwija natarcie. Batalion ma możliwość rozbicia npla przed frontem natarcia i zabezpieczenia wejścia do walki OW pułku. Batalion posiada braki w amunicji szczególnie strzeleckiej co zmusza do jego zatrzymania i uzupełnienia;
- 2 bp posiada zaangażowane w walce trzy kompanie w tym jedną w tyle ugrupowania. Prawoskrzydłowa 4 kp we współdziałaniu z 3 bp naciera z powodzeniem, 6 kp - zatrzymana, a 5 kp walczy z okrążonym przeciwnikiem. Batalion może wyprowadzić do drugiego rzutu 5 kp za ok.30-40 min. Kompanię należy zaopatrzyć w amunicję i podporządkować dowódcy OW. 2 bp /bez 5 kp/ nacierać w nakazanym uprzednio kierunku w gotowości do odparcia kontrataku we współdziałaniu z 1/56 pz;
- 1/56 pz po otrzymaniu ciężkiego uzbrojenia /SKOT/, może we współdziałaniu z 2 bp zabezpieczać lewe skrzydło pułku. W razie wyjścia kontrataku 63 bcz w sile dwóch kez i jednej kp stosunek sił będzie następujący:

Npl	Ilość	Siły własne	Ilość	Stosunek sił
Żołnierzy - ok.kez	100	1 i 2 kp, 1/56 pz, 6 kp 2 bp	220	1 : 2,2
Czołgów i środków ppanc - dwie kez - kez	22	BWP i środki ppanc - 6 kp - bappanc 1/56	11	2 : 1
Art.i moźdz.	-	3/19 pa, bm	20	0 : 20

Wobec niekorzystnego stosunku sił w czołgach i środkach ppanc należy przewidzieć możliwość wylotu klucza śmigłowców szturmowych na zagrożony kierunek;

- 55 bcz /bez 3 kez/ po przeprawie przez WISŁĘ znajduje się w odwodzie. 1 kez posiada pełny zapas amunicji, natomiast 2 kez trzeba uzupełnić. Batalion może osiągnąć gotowość do działania jako OW, za ok.jedną godzinę. W tej sytuacji batalion działać będzie w nocy co zmusza do przydziału amunicji świetlnej i środków oświetlających. Pozostałymi z 3 kez. czołgami uzupełnić braki w kompaniach.

Uwaga metodyczna:

Powyzsza ocena polozenia i mozliwosci pododdzialow pulku w zlozonej sytuacji walki o utrzymanie i poszerzenie przyczolka, zmusza do natychmiastowego wydania zarzadzen:

- artyleria - obezwladniac npla na drogach podejscia do kontratakami ogniem dwuch dywizjonow, byc w gotowosci do obezwladnienia npla na rubiezy do kontrataku: KAROLINA /5813/, CZERSK ogniem jednego dywizjonu;
- 1 bp - odeprzec kontratak npla z miejsca na opanowanej rubiezy i nie dopuscic do przerwania sie czolgow w rejon mostu drogowego;
- 3 bp opanowac rubiez: LUGOWKA /6209/, wzg.124,7 /6109/, pld. SOBIKOW /5909/ i przejsc na niej do obrony. Ubezpieczyc sie z kierunku: DOBIESZ, LUGOWKA i SULKOWICE, SOBIKOW. Zabezpieczyc wejscie do dzialan OW pulku z rubiezy: CEDROWICE, SOBIKOW;
- 2 bp /bez 5 kp/ nacierac w nakazanym kierunku w gotowosci do odparcia czescia sil kontrataku npla we wspoldzialaniu z 1/56pz. Opanowac rubiez: SOBIKOW /5909/, BUCZYNOW i przejsc na niej do obrony. Ubezpieczyc sie z kierunku: CHYNOW, CZAPLINEK. 5 kp podporzadkowac dowodcy 55 bez po jej wyjsci z walki;
- 1/56 pz - opanowac rubiez wzg. 104,0 /5713/, CZERSK w gotowosci do odparcia kontrataku npla z kierunku: SZPRUCH /5714/, GORA KALWARIA we wspoldzialaniu z 2 bp;
- 55 bez z 5 kp do 20.00 uzupelnic zapasy materialowe i byc w gotowosci do dzialania jako OW w kierunku: GORA KALWARIA, WAGRODNO, z rubiezy: CEDROWICE, SOBIKOW.

Uwaga metodyczna

Po wydaniu zarzadzen przez dowodce 55 pz wykladowca podaje sytuacje:

- szef sztabu 19 DZ informuje:
 - a/ 19 pz sforsuje WISLE po planowym przygotowaniu w godzinach rannych 22.03;
 - b/ OPpanc 19 DZ podporzadkowuje sie dowodcy 55 pz do odwołania. 19 dappanc posiada 14 armat;
 - c/ 55 pz w godzinach rannych 22.03 zabezpieczyc wejscie do walki 56 pz z rubiezy: SWIERZCHOW, SOBIKOW.

Od 4.00 zwolnic droge: GORA KALWARIA, CEDROWICE. Od 2.00 22.03 ochrone mostu drogowego przejmaja srodki dywizyjne. Przydzielone baterie plot oddac w podporzadkowanie dowodcy 19 paplot.

- Dowódca i bp melduje:

a/ przed chwilą w rejonie BRZEŚCE nastąpił wybuch jądrowy.

Pododdziały npla wychodzą na rubież do kontrataku.

b/ proszę o wsparcie walki batalionu środkami ppanc.

- Szef saperów melduje:

a/ środki przeprawowe znajdują się na wschodnim brzegu WISŁY w rejonach przepraw w gotowości do działania. Most drogowy nadaje się do wykorzystania.

Wykładowca sprawdza zrozumienie sytuacji i wrysowanie zadań na mapę, po czym nakazuje kontynuowanie oceny położenia.

Wnioski:

1. Pułk opanował przyczółek na obszarze 35 km² a więc nie zapewniającym dostatecznej swobody manewru i obrony przed BMR. Należy dążyć do jego pogłębienia i poszerzenia, szczególnie w kierunku południowym. Na przyczółek przegrupować pozostałe na wschodnim brzegu środki. Przegrupowanie zakończyć do północy 21.03.
2. Kontratak odwodu 17 DPZmot odpierać i bp ugrupowanym w dwa rzuty. Być w gotowości do odparcia uderzenia części sił 63 bcz. Przydzielony 19 pappanc ześrodkować na zach.skraju GÓRY KALWARIJ w gotowości do odparcia czołgów npla z kierunku: BRZEŚCE, GÓRA KALWARIA lub CZERSK, GÓRA KALWARIA.
3. OW zorganizować z 55 bcz przydzielając mu: 5 kp, 55 bh, drsap z ksap pułku i wprowadzić do działania o 21.00 21.03.
4. Natychmiast przeprawić po moście tyły pułku i uzupełnić w pododdziałach środki materiałowe a szczególnie amunicję.
5. Być w gotowości do przekazania dywizji przydzielonych środków inżynierskich i baterii plot.
6. Przyczółek ubezpieczyć systemem czat i placówek.

3. Ocena sąsiadów.

19 pcz swym lewym skrzydłem podszedł do WISŁY, natomiast prawe skrzydło walczy w OTWOCKU. Pułk sforsuje rzekę w godzinach rannych 22.03 to znaczy, że należy ubezpieczać się z kierunku: BRZEŚCE i BANIOCHA.

Wchodzący do walki 20 pcz po sforsowaniu WISŁY będzie prawdopodobnie uderzał w kierunku: POTYCZ, WOLA CHRYNOWSKA. Takie działanie zmusi npla do wycofania się z rejonu CZERSKA i uniemożliwi wykonanie kontrataku w lewe skrzydło pułku. Należy nie-

zwłocznie nawiązać łączność współdziałania z 20 poz.
56 pz wchodzi do walki rano 22.03 z przyczółka opanowanego
przez pułk. Należy zabezpieczyć rubież wejścia 56 pz do walki
i być w gotowości do dalszego natarcia.

Wnioski:

1. Oslaniać się z prawego skrzydła.
2. Współdziałać z 20 poz szczególnie w celu rozbitcia pododdziałów
63 bcz.
3. Zabezpieczyć rubież wejścia do walki 56 pz. Dla rozpoznania
npla, terenu i warunków miejscowych wykorzystać kompanię partyzan-
tów zgrupowaną w lesie pld. CZACHÓWEK..

Uwaga metodyczna:

Wykładowca podaje sytuację:

- szef sztabu 19 DZ informuje, że do rejonu LUKOWIEC skierowano
grupę oficerów celem odtworzenia sztabu pułku. Grupie przydzie-
lono niezbędne środki łączności. Dowódca 55 pz ma wyznaczyć szefa
sztabu pułku;
- dowódca GRE melduje: GRE zakończyła akcję ratunkowo-ewakuacyjną.
Porażonych ewakuowano do szpitala, odtworzono zdolność bojową
dwóch czołgów dla których brak załóg;
- dowódca PGA-55 melduje: na 1/19 pa lotnictwo npla wykonało uderze-
nie chemiczne. Dywizjon stracił ok. połowy obsług dział. Akcja ra-
tunkowa w toku.

Należy sprawdzić zrozumienie kolejnych meldunków i podkreślić, że
na dowódcy pułku, również w czasie oceny położenia spoczywa obowiązek
kierowania walką i podejmowania doraźnych decyzji.

Przystąpić do kolejnej czynności dowódcy 55 pz.

B. Decyzja dowódcy 55 pz

Czas operacyjny - 19.20 21.03

Proponowane rozwiązanie.

Zamierzam: Pierwszym bp odeprzeć z miejsca kontratak odwołu
17 DPZmot, głównymi siłami rozbić pododdziały npla, powiększyć przy-
czółek na zachodnim brzegu WISŁY w gotowości do odparcia uderzenia
63 bcz i przejść do obrony na opanowanej rubieży. Jednocześnie
wysłać OW celem uchwycenia skrzyżowania dróg w rejonie WĄKRODNO,
przeprawić pozostałe siły pułku i być w gotowości do natarcia w
dniu jutrzejszym zabezpieczając rubież wejścia do walki 56 pz.
W tym celu: /zadania dla pododdziałów - jak rozrządzenie dla pod-
oddziałów wydane przez dowódcę w trakcie oceny położenia i do-
datkowo /:

- 19 dappanc - przeprowadzić się przez WISŁĘ po moście drogowym i ześrodkować się na zach.skraju GÓRY KALWARII w gotowości do odparcia czołgów npla z kierunku: BRZEŚCE, GÓRA KALWARIA lub CZERSK, GÓRA KALWARIA;
- 1/19 pa - wspólnie z 3/19 pa obezwładnić npla na kierunku kontrataku;
- klucz śmigłowców szturmowych - być w gotowości do niszczenia środków pancernych npla w rejonie CZERSKA.

C. Organizacja współdziałania:

1/ Odparcie kontrataku:

- 1 bp wykorzystując skutki uderzenia jądrowego, lotnictwa i śmigłowców szturmowych odpiera kontratak z miejsca, po czym zabezpiecza rejon obrony z kierunku BRZEŚCE.
- 2/. 3 bp wykorzystując powodzenie rozbija pododdziały npla i przechodzi do obrony nakazanej rubieży, ugrupowany w dwa rzuty. Zapewnia wejście do działania OW prowadząc ogień do środków npla przed frontem obrony. Ubezpiecza się czatą zabezpieczając wejście do walki 56 pz ogniem broni pokładowej i moździerzy.
- 3/. 2 bp /bez 5 kp/ współdziałając z 3 bp i 1/56pz opanowuje nakazaną rubież i przechodzi jej obrony, ugrupowany w jednym rzucie. Jest w gotowości do przejęcia rejonu obrony 1/56 pz.
- 4./1/56 pz opanowuje we współdziałaniu z 2 bp nakazaną rubież i przechodzi do jej obrony ugrupowany w jednym rzucie.
- 5/. 55 bcz po osiągnięciu gotowości maszeruje po drodze: MARIANKI, SOBIKÓW, JULIANÓW, BIAŁY ŁUG, WĄGRODNO, uchwytuje skrzyżowanie dróg i przechodzi do obrony rejonu ubezpieczając się placówkami. Po wejściu do walki 56 pz uderza na wycofujące się kolumny npla, dezorganizuje dowodzenie, niszczy wykryte środki ogniowe. Po przejściu 56 pz dołącza do sił głównych pułku.
- 6/. PGA-19 ogniem 1 i 3/19 pa wspiera walkę 1 bp po czym przegrupowuje się na zachodni brzeg rzeki. Po odtworzeniu zdolności bojowej 2/19 pa przegrupowuje go w rejon SO. Jest w gotowości do wsparcia walki ubezpieczeń bojowych i zabezpieczenia wejścia do działań OW ogniem jednego da.
- 7/. Pozostałe z 3 kez załogi czołgów przyjmują od GRE dwa czołgi i całością sił osiagają rejon pld.MARIANKI uzupełniając 1 i 3 kompanię.

D. Organizacja dowodzenia.

Zastępca ds. liniowych przyjmuje obowiązki szefa sztabu 55 pz, w ciągu nocy przegrupowuje sztab do rejonu pła. MARIANKI. SD osiąga gotowość do 6.00 22.03.

5. Uzupełnienie amunicji - 30

Pododdziały pułku po całodziennym walce wyczerpały zapasy amunicji co w dużej mierze zmusza do przejścia do obrony. Dla osiągnięcia zdolności bojowej niezbędne jest uzupełnienie amunicji w pododdziałach oraz odtworzenie zapasów.

W tym celu należy natychmiast przeprowadzić tyły pułku i odtworzyć zdolność bojową pododdziałów. Dowóz amunicji zakończyć przed świtem 26.03 ponieważ w dniu jutrzejszym droga dowozu i ewakuacji zostanie zwolniona dla 56 pz.

Uwaga metodyczna:

Drogą dyskusji należy ustalić możliwości zaopatrzenia pododdziałów w amunicję.

Wykładowca podaje kolejną sytuację: "Pododdziały pułku wykonując decyzję dowódcy 55 pz opanowały nakazane rubieże.

Do 21.00 kontratak npla został odparty. 63 bcz npla zagrożony działaniem 20 poz nie wykonał uderzenia w skrzydło 55 pz lecz przeszedł do obrony kolejnych rubieży.

Do 23.30 całość sił pułku przegrupowała się na zachodni brzeg WISŁY.

6. Omówienie zajęcia - 10'

W omówieniu należy podkreślić:

- jedność natarcia i forsowania;
- znaczenie taktyczne podejście do rzeki i wynikającą stąd dążność walczących stron do ich opanowania, a z drugiej strony - do utrzymania;
- dążność do opanowania z marszu przeciwległego brzegu szerokiej przeszkody wodnej;
- skomplikowany charakter walk o opanowanie i utrzymanie przyczółka;
- konieczność uzyskania przestrzeni na przeciwległym brzegu rzeki dla umożliwienia przeprawy wojsk i rozwijania natarcia w głąb.

Omówić pracę słuchaczy, ocenić stopień zrealizowania zakładanego celu zajęć.

Załączniki: Mapa "Położenie wojsk własnych i npla o 17.00
21.03".

Mapa "Położenie wojsk własnych i npla o 19.00
21.03".

OPRACOWAŁ

SPRAWDZIŁ

ppłk dypl. Roman KARASZ

płk dr Marian LASZCZYK

Wydrukowano w 50 egz.
Egz. nr 1-50 Bibl. Gł. OZS
Wyk. ppłk Karas
Druk. Cz. B. dn. 9.03.1979r.
Druk ASG WP nr 0106/0512/WV
Kor. B. J.

~~SECRET~~
Egz.nr...

Dla wykładowców i słuchaczy

Ćwiczenie główne nr 103/G

Założenie nr 3

z taktyki ogólnej do zajęcia nr 14

I

Dowódca 55 pz z grupą operacyjną znajduje się w rejonie GÓRA KALWARIA na kierunku forsowania 3 bp. Zastępca dowódcy ds. liniowych kieruje forsowaniem 1 bp w rejonie KĘPA PIJARSKA.

Do 17.00 21.03 z obserwacji, meldunków podwładnych, informacji sztabu 19 DZ i sąsiadów, dowódcy 55 pz wiadomo:

1. Pułk z powodzeniem realizuje zadanie. Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu na 17.00 21.03 - jak załącznik nr 1.
2. 3 bp przeprowadził siły główne, które współdziałając z 1/56 pz utrzymują przyczółek wykonując lokalne uderzenia i odpierając kontrataki pododdziałów 132 bz i kz z bzapas. 5 DPanc.

W wyniku dotychczasowej walki stan batalionu wynosi ok. 80% ludzi i sprzętu.

Na przeprawie nr 2 zniszczeniu uległy:

- jeden prom 40 t z parku PP-64;
- jeden GSP;
- jeden PTS.

Jeden GSP uszkodzony znajduje się na wschodnim brzegu i może zostać ponownie użyty za ok. 40-60 minut.

Stały most drogowy, zablokowany uszkodzonym sprzętem bojowym znajduje się pod ostrzałem środków ppanc npla i nie może być wykorzystany. Most jest prawdopodobnie przygotowany do wysadzenia; położenie punktu kierowania zniszczeniem nie jest znane.

3. 1/56 pz zabezpiecza wejście kolejnych sił 3 bp. Ok. plutonu piechoty broni się w okrążeniu na terenie byłych koszar. Rzut transportowy batalionu w marszu. Dowódca 1/56 pz melduje, że pododdziały batalionu zużyły połowę amunicji strzeleckiej i 70% moździerzowej. Batalion posiada ok. 10% strat. Prosi o przerzucenie na zach. brzeg pozostałego plutonu piechoty.
4. 1 bp sforsował WISŁĘ siłami dwóch kompanii piechoty i rozwija natarcie spychając pododdziały npla w sile ok. dwóch plutonów. O 16.55 na przeprawę batalionu npl wykonał uderzenie jądrowe małej mocy. W wyniku uderzenia zniszczeniu uległy:
 - 3 kcz /bez trzech czołgów na wsch. brzegu rzeki/;
 - dwie wyrzutnie z bappanc;
 - dwa promy 40 t z parku PP-64;
 - dwa PTS.Kierujący przeprawą zastępca dowódcy ds. liniowych melduje, że zamierza pozostałe siły i środki batalionu przeprowiać w nowym rejonie.
5. 2 bp z 2 kcz z powodzeniem naciera rozbijając ok. 1-2 plut. npla na podejściu do WISŁY. Na lewym skrzydle stwierdzono ok. pluton czołgów npla. Batalion posiada ok. 75% stanu osobowego. Dowódca batalionu melduje, że na SD pułku npl wykonał uderzenie jądrowe małej mocy. Zamierza częścią sił 6 kp udzielić pomocy porażonym.
6. 1 kcz w rejonie wyjściowym uzupełniła amunicję i uszczelniła czołgi. Kompania posiada 10 czołgów i jest w gotowości wejścia do walki.

II

Ponadto dowódcy 55 pz wiadomo:

1. O 16.30 21.03 dowódca 19 DZ rozkazał: po opanowaniu rubieży zadania dnia umocnić ją, jednocześnie OW uchwycić skrzyżowanie dróg /5301/ zabezpieczając przyczółek z kierunku zachodniego.
2. Szef sztabu 19 DZ poinformował, że 19 drt o 16.30 wykonał dwa uderzenia jądrowe o mocy 10 kt każde na odwód 17 DPZmot. Lotnictwo otrzymało zadanie opóźniania marszu kolumn npla w kierunku GÓRY KALWARII.
Sztab dywizji rozważył możliwość wykorzystania przyczółka do rozwinięcia dalszego natarcia.

3. Klucz śmigłowców szturmowych jest w gotowości do wykonania kolejnego zadania.
4. Na WSD dowódcy 55 pz przybędzie szef wydziału operacyjnego celem wysłuchania decyzji.

III

Praca do wykonania

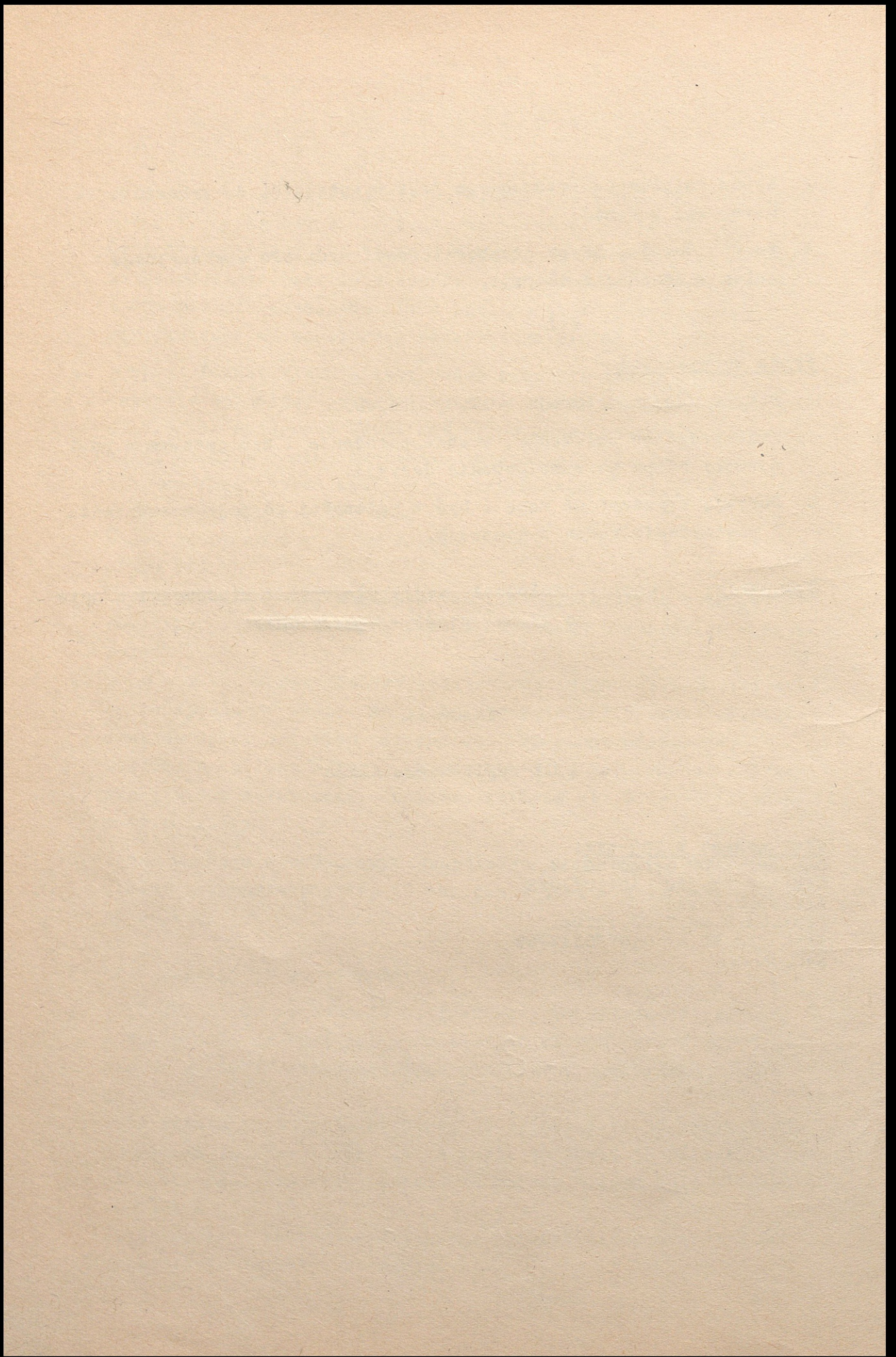
1. Pobrać mapę z sytuacją o 17.00 21.03.
2. Przystudiować założenie, ocenić położenie i być gotowym w roli dowódcy 55 pz do zameldowania decyzji.
3. Decyzję wrysować na mapę i być w gotowości do jej uzasadnienia i postawienia zadań wykonawcom.

Załącznik: Mapa - "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 17.00 - 21.03" - Magazyn Map.

OPRACOWAŁ

ppłk dypl. Roman KARASZ

Wydrukowano w 250 egz.
Egz. nr 1-50 oprac.metod.
Egz. nr 51-250 Bibl.Gł.OZS
Wyk.ppłk Karas
Druk.Cz.B.dn.7.03.1979r.
Druk ASG WP nr 0107/0513/WW
Kor. B.J.

TWA J-N-E
Egz.nr...

Dla nauczycieli akademickich i słuchaczy

Ćwiczenie nr 103/G

Założenie nr 4 do ćwiczenia

I

Dowódca 55 pz z grupą operacyjną znajduje się na zach.skraju GÓRY KALWARII. Do 19.00 21.03 z własnej obserwacji, meldunków podwładnych, informacji ze sztabu 19 DZ i sąsiadów, dowódcy pułku wiadomo:

1. Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 19.00 - jak załącznik nr 1 do założenia.
2. Sytuacja w pododdziałach jest następująca:
 - dowódca 1 bp zameldował, że wykonując zadanie osiągnął nakazaną rubież i organizuje obronę. Na ugrupowanie batalionu npl prowadzi ostrzał artylerią. Przed frontem batalionu broni się ok.dwóch plutonów 132 bz.
 - Straty batalionu wynoszą:
 - 60 zabitych i porażonych;
 - 6 BWP;
 - 3 kcz /bez trzech czołgów pozostałych na wsch.brzegu/;
 - 1 moździerz 82 mm;
 - 3 bp rozwija natarcie w nakazanym kierunku. Przed frontem natarcia pododdziały żandarmerii w sile ok.kompanii. Batalion zużył ok.70% amunicji.
 - Straty wynoszą:
 - ok.100 zabitych i rannych;
 - 9 BWP;
 - 2 moździerze;
 - 2 bp naciera prawym skrzydłem . 5 kp okrążyła ok.plutonu piechoty npla w kompleksie zabudowań w GÓRZE KALWARII.

Dowódca 2 bp przewiduje wyjście z walki 5 kp za ok. pół godziny. Przed frontem batalionu pododdziały kzmot i saperzy.

Batalion zużył 60% amunicji.

Straty wynoszą:

- ok. 50 zabitych i porażonych;
- 8 BWP;
- 3 moździerze;
- 1/56 pz naciera pieszo. Rzut transportowy może dołączyć do kompanii za 5-10 minut. Przed frontem natarcia pododdział zandarmerii, na lewym skrzydle 3-4 czołgi npla.

Batalion zużył 80% amunicji.

Straty wynoszą:

- ok. 1/3 stanu osobowego kompanii;
 - trzy wyrzutnie ppane;
 - trzy moździerze;
 - 55 bez wkolumnach kompanijnych, 1 kcz posiada 10 czołgów i pełny zapas amunicji, w 2 kcz pozostało 8 czołgów i 50% amunicji. Pozostałe z 3 kcz trzy czołgi są w gotowości do przeprawy przez WISŁĘ.
3. Sztab 19 DZ informuje, że odwód 17 DPZmot maszeruje na rubież do kontrataku. Sztab ocenia siły npla na ok. dwie kcz, dwie kcz, dwie b. "Widder" i do dywizjonu artylerii. Stan osobowy pododdziałów wynosi ok. 80%.
4. Dowódca 19 DZ rozkazał rejon przyczółka ubezpieczyć działaniem OW z kierunku zachodniego.

II

Ponadto dowódcy 55 pz wiadomo:

1. 19 drt posiada jedną głowicę jądrową o mocy 10 kt, którą odpali na żądanie dowódcy 55 pz.
2. Dwa klucze śmigłowców szturmowych znajdują się w gotowości do wykonania zadań. Przyłot w rejon GÓRY KALWARII może nastąpić za 30 minut od chwili wywołania.
3. Lotnictwo npla bombardowało most drogowy nie uzyskując trafień. Po wstępnym rozpoznaniu inżynieryjnym ustalono gotowość mostu do przeprawy wojsk.
4. GRE prowadzi akcję ratunkową w nakazanym rejonie. Zastępca ds. liniowych w drodze do WSD pułku.

III

Praca do wykonania

Dowódca 55 pz - być gotowym do oceny położenia i powzięcia decyzji. Oficerowie grupy - przygotować niezbędne kalkulacje do meldunków podczas oceny położenia.

Załącznik: Mapa "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 19.00 21.03." - Magazyn map.

OPRACOWAŁ

ppłk dypl. Roman KARAS

Wydrukowano w 250 egz.

Egz. nr 1-50 Oprac.metod.

Egz. nr 51-250 Bibl.Gł.OZS

Wyk.ppłk Karas

Druk.Cz.B.dn.9.03.1979r.

Druk ASG WP nr 0111/0549/WW

Kor. B.J.

WYDZIAŁ HISTORII I ZASTOSOWANIA
HISTORII WOJSK
KRAJOWY ARCHIWALNI
1979

2 mepy

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Zbiorem Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. 041026